

UNIVERSITETI I PRISHTINËS
“HASAN PRISHTINA”
FAKULTETI I EDUKIMIT FIZIK DHE I SPORTIT

PUNIM DIPLOME – MASTER

**KRAHASIMI I DISA KARAKTERISTIKAVE MORFOLOGJIKE DHE
LËVIZORE BAZIKE E SPECIFIKE NDËRMJET DY GJINIVE TË
MOSHËS 14-15 VJEÇ NË BASKETBOLL**

Mentori:
Prof.dr. Hazir Salihu

Kandidati:
Sejdi Morina

Prishtinë, 2018

PËRMBAJTJA

1. HYRJE	4
1.1 Vështrim i hulumtimeve të deritanishme	5
2. QËLLIMI I PUNIMIT	9
2.1 Hipotezat themelore	10
3. METODOLOGJIA E PUNËS	11
3.1 Mostra e entiteteve (të testuarve)	11
3.2 Mostra e ndryshoreve.....	11
3.2.1 Ndryshoret antropometrike	12
3.2.2 Ndryshoret lëvizore bazike	12
3.2.3 Ndryshoret lëvizore specifike	12
3.3 Kushtet e matjes	13
3.4 Mjetet matëse antropometrike	14
3.5 Përshkrimi i instrumenteve matëse antropometrike	16
3.6 Përshkrimi i instrumenteve matëse bazike dhe specifike	24
4. ANALIZA DHE INTERPRETIMI I REZULTATEVE	32
5. REZULTATET DHE DISKUTIMET	33
5.1 TREGUESIT THEMELORË STATISTIKORË NË HAPËSIRËN ANTROPOMETRIKE DHE LËVIZORE PËR DY GRUPET	33
5.1.1 Rezultatet e parametrave themelorë statistikorë në hapësirën antropometrike te djemtë	33
5.1.2 Rezultatet e parametrave themelorë statistikorë në hapësirën lëvizore te djemtë	34
5.1.3 Rezultatet e parametrave themelorë statistikorë në hapësirën antropometrike te vajzat	35
5.1.4 Rezultatet e parametrave themelorë statistikorë në hapësirën lëvizore te vajzat	36
5.2 NDËRLIDHJET E NDRYSHOREVE NË HAPËSIRËN MANIFESTE	37
5.2.1 Koeficientet e lidhshmërive të ndryshoreve antropometrike te grupi i djemve	37
5.2.2 Koeficientet e lidhshmërive të ndryshoreve lëvizore te grupi i djemve	38
5.2.3 Koeficientet e lidhshmërive të ndryshoreve antropometrike te grupi i vajzave	39
5.2.4 Koeficientet e lidhshmërive të ndryshoreve lëvizore te grupi i vajzave	40
5.3 NDËRLIDHJET (KROSKORELACIONET) NË MES TË NDRYSHOREVE NË HAPËSIRËN MANIFESTE	41
5.3.1 Ndërlidhjet ndërmjet ndryshoreve te grupi i djemve	41
5.3.2 Ndërlidhjet ndërmjet ndryshoreve te grupi i vajzave	42

5.4. DALLIMET NDËRMJET GRUPIT TË DJEMVE DHE VAJZAVE	43
5.4 .1 T-testi ndërmjet grupit të djemve dhe vajzave në hapësirën antropometrike	43
5.4 .2 T-testi ndërmjet grupit të djemve dhe vajzave në hapësirën lëvizore bazike dhe specifike	44
6. VËRTETIMI I HIPOTEZAVE	45
7. PËRFUNDIMI.....	46
8. SUMMARY	48
9. BIBLIOGRAFIA	49
10. PARAQITJA GRAFIKE E REZULTATEVE ANTROPOMETRIKE DHE LËVIZORE	51

1. HYRJJE

Basketbolli modern është bërë sport shumë kompleks dhe atraktiv, si rezultat i zhvillimit të koncepteve sistematike nga ana e ekspertëve botërorë. Ai u jep basketbollistëve të të gjitha niveleve dhe aftësive stërvitjet më të fundit të basketbollit të integruar me forcimin thelbësor, kondicionimin kardiovaskular, shpejtësinë, gatishmërinë dhe fuqinë, të cilat janë të sigurta për të sfiduar çdo atlet mendërisht dhe fizikisht. Secili basketbollist merr ushtrime të përshtatura për të përmirësuar dobësitë e tyre dhe rregullon mirë pikat e forta.

Në ditët e sotme loja është shumë më e shpejtë dhe të gjithë në ekip duhet të jenë në gjendje të vrapojnë dhe të lëvizin. Gjithnjë e më shumë dominojnë përgatitjet fizike, shpejtësia e reaksionit dhe shpejtësia e aksioneve të sakta dhe precize, forca trupore, si dhe mbrojtjet agresive. Lojtarët e zhvillojnë lojën e tyre, si në sulm ashtu edhe në mbrojtje. Ata i shikojnë lojtarët nëpërmjet videove, performancën e tyre, shikojnë kundërshtarët e tyre, shikojnë lojtarët nëpër ligat e ndryshme, qoftë në Evropë apo Amerikë, duke marrë elemente të ndryshme të lojës prej tyre dhe duke i përshtatur në lojën e vet. Në këtë mënyrë lojtarët e shtojnë njëri - tjetrin për t'u bërë gjithnjë e më të mirë në lojën e tyre. Edhe ekipet zhvillohen në të njëjtën mënyrë. Ekipet e ndryshme ndërrojnë taktikat në sulm, apo në mbrojtje për t'ju përshtatur lojtarëve që ata kanë ose lojtarëve kundër të cilëve do të luajnë. Mënyra të reja të lojës, mënyra të reja të zgjidhjes së situatave që ndodhin në parket i shtojnë trajnerët që të qëndrojnë në hap me lojën.

Ky zhvillim konstant i lojës është ajo çfarë basketbolli modern është sot. Të mbajmë sytë hapur, të ndjekim trendët e zhvillimit të lojës, të marrim elemente të ndryshme të lojës dhe t'i zbatojmë nëpër ekipet apo klubet tona, dhe pse jo të gjejmë edhe forma të reja në zhvillim e tyre. Kështu edhe ne do të bëhemi pjesë në zhvillimin e basketbollit modern.

1.1 VËSHTRIM I HULUMTIMEVE TË DERITANISHME

H.Saliu: Në temën e magjistraturës “Relacionet e disa karakteristikave morfologjike dhe aftësive lëvizore të përgjithshme dhe specifike te basketbollistët e rinj“. Modeli (mostra) prej 108 basketbollistëve të rinj ka vërtetuar strukturë dhe relacione të rëndësishme ndërmjet sistemit të ndryshoreve morfologjike dhe aftësive lëvizore bazike e specifike. Ai ka përfshirë 21 ndryshore prej të cilave ka përfituar 5 faktorë me rëndësi si vijon: dy faktorë nga hapësira morfologjike, ndërsa tre faktorë nga hapësira lëvizore bazike e specifike të një rëndësie të veçantë. Në këtë punim vlen të ceket se autori ka bërë krahasimin e rezultateve në test, gjatësia e trupit të mostrës me një punim nga Bosnja Hercegovina dhe si rezultat tregon se të rinjtë nga Kosova konkretisht nga kryeqyteti Prishtina, janë me rezultat më të mirë për 4cm. Punim Magjistrature 2000. Prishtinë.

“Relacionet e disa karakteristikave morfologjike dhe aftësive lëvizore te të rinjtë”, punim magjistrature, (H. Saliu. 2000). Autori ka hulumtuar moshën 14-15 vjeç, ka fituar 2 faktorë morfologjikë dhe tre nga aftësitë lëvizore bazike dhe specifike – tipike për lojën e basketbollit.

Balla (1980) ka hulumtuar dimensionet lëvizore te femrat dhe meshkujt. Në mostrën prej 3102 nxënësve te të dy gjinitë, të moshës 6-10 vjeç, nga shkollat fillore të zonave urbane të Krahinës Autonome të Vojvodinës, në bazë të njëmbëdhjetë testeve lëvizore, me anë të analizës faktoriale ka vërtetuar dimensionet lëvizore te meshkujt dhe te femrat te të gjitha moshat. Bazuar në rezultatet e analizës faktoriale të hapësirës lëvizore, autori arriti në përfundimin se ka të bëjë vetëm me një dimension të përgjithshëm – gjeneral, për shkak se nuk janë të izoluara dimensionet specifike lëvizore. Kjo tregon se në nivel të sistemit nervor qendror nuk kemi diferencim të qartë të qendrave lëvizore.

H.Bytyqi: “Analiza komperative e disa ndryshoreve morfologjike dhe aftësive lëvizore bazike e specifike te basketbollistët e rinj”. Në këtë hulumtim të realizuar me të rinj kadetë të mëdhenj, të moshës 15 -16 vjeçe të cilët vijojnë trajnime nëpër klube (shkolla të basketbollit) nga dy vendet e ndryshme, vërehet se disa nga ndryshoret antropometrike të përfshira në punim kanë dhënë dallime të rëndësishme statistikore. Në bazë të rezultateve të fituara mund të konstatojmë se në parametrat themelore bazikë janë vërejtur ndryshimet

në mes të dy grupeve për shkak të të ushtruarit, ku rezultatet që janë paraqitur kanë shpërndarje heterogjene.

Frane Erčulj & Mitja Bračič – “COMPARISON OF THE MORPHOLOGICAL PROFILES OF YOUNG EUROPEAN FEMALE BASKETBALL PLAYERS FROM DIFFERENT COMPETITIVE LEVELS”. Mostra e studimit përbëhej nga 115 basketbolliste të moshës 14 dhe 15 vjeç. Mosha mesatare e tyre ishte 14.64 ± 0.48 vjet dhe përvoja e tyre e trajnimit 5.08 ± 1.91 vjet. Mostra e subjekteve u nda në tri grupe, në varësi të nivelit të konkurrencës. Në studim është aplikuar një bateri prej 23 standardeve morfologjike, dmth. treguesit e gjatësisë dhe dimensionet transversale dhe perimetri i indit dhjamor. Këto janë zbatuar në llogaritjen e shtatë indekse morfologjike: tre kompetent somatotip, përqindjet e kockave, yndyrës dhe indeve të muskujve (sipas Matiegka) dhe indeksit të masës trupore. Sa i përket lartësisë së trupit dhe peshës trupore, lojtarët e zgjedhur të basketbollit, u vërejt se ishin siç pritej, në mënyrë të konsiderueshme mbi mesataren e popullsisë së përgjithshme, ndërsa sa i përket dimensioneve të tjera morfologjike devijimet nga popullata e përgjithshme nuk ishin aq të mëdha. Edhe pse kjo mostër përbëhej nga një përzgjedhje e ngushtë e atletëve të rinj të elitës, indi dhjamor dhe vlerat e mbështjellësit të lëkurës ishin të krahasueshme me ato të popullsisë së përgjithshme ose madje tejkalonin vlerat e vendosura për vajzat e kësaj moshe nga popullata e përgjithshme. Një krahasim i rezultateve të tri kategorive treguan se lojtarët e Divizionit A ishin mesatarisht më të gjata dhe më të rënda se kategoritë tjera. Kjo vlen për të gjithë mostrën e subjekteve dhe për të tri llojet e lojtarëve (rojet, sulmuesit dhe qendrat). Me sa duket, lartësia e trupit është faktor në zonën e morfologjike të cilat dallojnë më së shumti lojtarët e cilësisë më të lartë nga ato të cilësisë më të ulët në të tri pozicionet e lojës.

Carter, J.E.L., Ackland, T.R., Kerr, D.A., & Stapff A.B. (2005). Somatotype and size of elite female basketball players. Qëllimi i këtij studimi ishte krahasimi i somatotipit dhe gjatësisë së lojtareve të basketbollit të elitës në aspektin e pozicionit të lojës dhe performancës së ekipit. Të dhënat e antropometrisë dhe të somatotipit u mblodhën në 168 lojtare nga 14 vende para Kampionatit Botëror të Basketbollit të Femrave, Australi, 1994. Sipas studimit rojet kishin mezomorfi më të madhe se qendrat dhe më pak ektomorfi se lojtarët përpara dhe qendra. Kur u aplikua analiza e funksionalitetit diskriminues për

endomorfii, mezomorfii, ektomorfii, mosha, lartësia dhe masa, vetëm lartësia, masa dhe ektomorfia e lojtareve janë klasifikuar në mënyrë korrekte. Në katër ekipet më superiore kundrejt katër ekipeve tjera, rojet ishin më të gjata dhe më ektomorfike, lojtaret sulmuese ishin më të gjata, me mezomorfii të ulët dhe ektomorfii më të lartë, dhe qendrat nuk ndryshonin. Kështu ekzistojnë disa dallime në somatotipet sipas pozitës dhe vendosjes së ekipit, por kombinimi i lartësisë, masës dhe ektomorfisë siguron diferencimin më të mirë sipas pozicionit.

Greene, J.J., McGuine, T.A., Levenson, G., & Best, T.M. (1998). Anthropometric and Performance Measures for High School Basketball Players. Qëllimi i studimit ishte përcaktimi i dallimeve të mundshme antropometrike dhe të performancës në një popullatë të basketbollistëve të shkollave të mesme. Matjet u bënë gjatë javës së parë të praktikës së basketbollit para sezonit 1995-1996. Lojtarët e basketbollit të Varsity nga 4 shkolla të mesme u testuan në një bateri të masave të zgjedhura për të zbuluar dallimet e mundshme antropometrike dhe të performancës ndërmjet dy gjinive. Pesëdhjetë e katër femra dhe gjashtëdhjetë e një subjekte meshkuj, nga ekipet e basketbollit të shkollave të mesme të regjistruara në programin e trajnimit atletik në University of Wisconsin Hospital Sports Medicine Center in Madison, dolën vullnetarë për të marrë pjesë në këtë studim. Matjet antropometrike u bënë për secilin prej 115 subjekteve. Këto përfshinin lartësinë, peshën, përbërjen e trupit, diapazonin e nyjave të lëvizjes dhe llojin e harkut mesatar gjatësor në peshë. Masat e performancës përfshinin kërcimin vertikal, vrapimin me ndërrim drejtimi 22.86-m , sprintin 18.29-m. Krahasimi i karakteristikave antropometrike dhe të performancës u bë duke përdorur një T test mostër. Subjektet meshkuj ishin dukshëm më të gjatë dhe më të rëndë, ndërsa femrat kishin një përqindje dukshëm më të lartë të yndyrës trupore. Nuk u gjetën dallime të konsiderueshme për përkuljen dhe tërheqjen e kyçit të këmbëve. Testimi i performancës zbuloi se meshkujt ishin në gjendje të hidheshin në mënyrë të konsiderueshme më lartë dhe të vraponin vrapim me ndërrim drejtimi 22.86 m dhe sprint 18.29 metra shumë më shpejt se femrat. Si përfundim u gjetën dallime të rëndësishme antropometrike dhe të performancës të dy gjinitë e basketbollistëve të shkollave të mesme.

Dežman (1982) në një mostër prej 560 të testuarve, të rinj të shkollës së basketbollit në Republikën e Sllovenisë (11, 12, 13 dhe 14 vjeçare) ka mbledhë të dhëna mbi karakteristikat e tyre antropometrike, si dhe informacion mbi aftësitë themelore dhe të veçanta lëvizore. Karakteristikat antropometrike i ka përcaktuar në bazë të katër masave matëse, ashtu të zgjedhura në mënyrë që kanë prezantuar katër dimensione latente morfologjike. Aftësitë themelore lëvizore i ka vlerësuar duke përdorur shtatë teste për vlerësimin e forcës eksplozive, agjilitetit, shpejtësisë së përsëritjes së lëvizjeve, dhe fleksibilitetit. Për të përcaktuar aftësitë lëvizore specifike autori ka përdorur gjashtë teste. Përfundim i përgjithshëm i këtij studimi, indi nënlëkuror dhe dhjamor ndikon negativisht në performancën e kryerjes së testeve më të mëdha lëvizore.

Petroviq (2009) në hulumtimin e tij, ku qëllimi i studimit ishte që të hulumtohen efektet e programit të organizuar, posaçërisht të edukimit fizik në disa karakteristika morfologjike, lëvizore dhe psikologjike të nxënësit e klasës së shtatë. Studimi ishte i karakterit longitudinal, me përdorimin e metodave eksperimentale. Mësimi i edukimit fizik i organizuar posaçërisht si faktor eksperimental, i planifikuar dhe i zbatuar për një periudhë prej 24 orëve të mësimin, në periudhën nga 15 shtatori deri më 15 dhjetor të vitit 2009. Mostra kishte përfshirë 58 nxënës të klasës së shtatë, të ndarë në katër subklasë të veçanta - sipas kriterëve të gjinisë dhe grupit. Të gjitha ndryshoret që janë përdorur në studim i përkasin hapësirës antropologjike: dy ndryshoreve antropometrike, tri ndryshoreve nga hapësira lëvizore dhe ndryshoret nga përvoja emocionale. Konkluzioni i përgjithshëm i rezultateve të fituara dhe ndryshimi i ndryshoreve të studiuara të subjekteve të meshkujt dhe të femrat, mund të shprehet me këto përfundime: mësimi i edukimit fizik, me një program të veçantë të objekteve të organizuara, nuk ka pasur efekt të rëndësishëm statistikor të karakteristikat antropometrike të meshkujt dhe të femrat. Ndikimi pozitiv ishte në përmirësimin e aftësive lëvizore dhe ngritjen e gjendjes emocionale në orët e edukimit fizik, si dhe në rritjen e kohës së ushtrimeve. Mësimi i tillë mund të jetë një bazë e besueshme dhe rekomandim i edukimit dhe arsimimit fizik bashkëkohor.

2. QËLLIMI I PUNIMIT

Qëllimi i këtij hulumtimi paraqet analizimin e disa parametrave morfologjikë, lëvizorë-bazikë e specifikë të nxënësve të dy gjinive. Problemi i cili trajtohet në këtë punim është i një rëndësie të veçantë, sepse nga rezultatet e fituara mund të vlerësojmë dhe të jepet një pasqyrë reale e zhvillimit lëvizor të kësaj popullate si dhe të japim një pasqyrë sa më reale të ndikimit të faktorëve të ndryshëm morfologjikë, lëvizorë e specifikë në realizimin e detyrave tekniko-taktike gjatë lojës.

Qëllimi primar i këtij punimi është vërtetimi i dallimit në mes nxënësve të dy gjinive të moshës 14-15 vjeç në disa karakteristika antropometrike, aftësi lëvizore bazike e specifike.

Qëllimi sekondar i këtij punimi është të përcaktohet niveli i ndikimit të tretmanit stërvitor të nxënësve në parametrat morfologjikë, lëvizorë, bazikë e specifikë.

Detyrat – Për realizimin e qëllimit, janë parashtruar këto detyra të hulumtimit:

- Vërtetimi i karakteristikave morfologjike në të dy grupet.
- Vërtetimi i karakteristikave kuantitative mbi nivelin e aftësive bazike lëvizore në mes të dy gjinive.
- Vërtetimin e ndryshimeve në aftësitë lëvizore, ndërmjet dy grupeve.
- Vërtetimi i relacioneve ndërmjet testeve bazike dhe lëvizore tipike për lojën e basketbollit.
- Vërtetimi i dallimeve morfologjike ndërmjet grupit të djemve dhe grupit të vajzave
- Vërtetimi i dallimeve në realizimin e testeve të lëvizjeve bazike dhe atyre specifike ndërmjet grupit të djemve dhe grupit të vajzave.

2.1 HIPOTEZAT THEMELORE

Më qëllim të vërtetimit të saktë dhe shkencor të ndryshoreve të hulumtuara dhe objektivave primare janë paraparë këto hipoteza themelore:

H1 – Presim që do të paraqiten vlera specifike të ndryshoreve në hapësirën morfologjike dhe atyre lëvizore-bazike tek grupi i djemve dhe vajzave.

H2 – Presim se do të paraqiten lidhje të rëndësishme ndërmjet ndryshoreve dhe ndërmjet hapësirës antropometrike, lëvizore bazike dhe specifike, për të dy grupet.

H3 – Presim që të vërtetohet dallimi ndërmjet ndryshoreve antropometrike dhe ndryshoreve të lëvizjes bazike dhe specifike ndërmjet djemve dhe vajzave.

3. METODOLOGJIA E PUNËS

3.1. MOSTRA E ENTITETEVE

Në këtë projekt janë trajtuar nxënësit e moshës 14-15 vjeç, ku numri i përgjithshëm do të jetë i definuar nga 30 nxënës të cilët i takojnë gjinisë femërore dhe 30 nxënës të gjinisë mashkullore, pra gjithsejtë 60 nxënës të rregullt të SHMP “Abdyl Ramaj” në Shirokë të Suharekës.

- Grupi i parë (G1) përfshin gjysmën e këtij hulumtimi i cili është i definuar prej nxënësve të gjinisë mashkullore të SHMP “Abdyl Ramaj”.
- Grupi i dytë (G2) e përbëjnë numri i njëjtë i nxënësve të gjinisë femërore të të njëjtës shkollë.

Mostra e cila do të trajtohet në këtë punim, janë dy grupe të rinjsh të qytetit të Suharekës.

3.2. MOSTRA E NDRYSHOREVE

Mostra e të rinjve në këtë projekt, do t’i nënshtrohen procedurave të testimit në kushte të njëjta, para fillimit të orës mësimore. Grupin e parë të ndryshoreve e përbëjnë testet antropometrike, testet e aftësive lëvizore të karakterit bazik, ndërkaq grupin e dytë e përbëjnë ndryshoret specifike tipike të lojës së basketbollit.

3.2.1. Ndryshoret antropometrike

Janë aplikuar këto ndryshore morfologjike:

- **APESHA** – Pesha e trupit
- **ALART** – Lartësia e trupit
- **AGJKRA** – Gjatësia e krahut
- **AGJKËM** – Gjatësia e këmbës
- **AGJSHD**- Gjatësia e shuplakës së dorës
- **AGJESH**- Gjerësia e shuplakës së dorës
- **AGJSHK** – Gjatësia e shputës së këmbës
- **AGJESHK**- Gjerësia e shputës së këmbës

3.2.2. Ndryshoret lëvizore bazike

Për vlerësimin e aftësive lëvizore bazike janë përfshirë këto ndryshore:

- **MKVGJ** – Kërcim nga vendi në gjatësi
- **MKVL** – Kërcim nga vendi në lartësi
- **MV20MSL** – Vrapim në 20 metra nga starti lart
- **MV2X20MT** – Vrapim 2x20 metra nga starti lart me top
- **MHTBAS** – Hedhja e topit të basketbollit

3.2.3. Ndryshoret lëvizore specifike.

Për vlerësimin e aftësive lëvizore specifike janë përfshirë këto ndryshore:

- **GJ5POZ** – Gjuajtje me kërcim nga 5 pozicionet 4.20m.
- **GJLDD** – Gjuajtjet e lira me dorën e djathtë
- **GJLDM** - Gjuajtjet e lira me dorën e majtë.

3.3. KUSHTET E MATJES

1. Matjet antropometrike janë realizuar në orët e para të paradites.
2. Instrumentet matëse të punimit kanë qenë të bazhdaruara, standarde dhe valide.
3. Vendi ku janë ekzekutuar matjet ka qenë hapësirë e mjaftueshme dhe e ndriçuar mirë, ndërsa temperatura e ajrit ka qenë rreth 22⁰.
4. Në vendin ku janë ekzekutuar matjet (sallë e edukatës fizike) kanë qenë pesë matës, shkruesi i rezultateve dhe grupi prej pesë të testuarve të cilët janë zëvendësuar pas matjes.
5. Të testuarit para matjes kanë qenë zbathur dhe me veshje të lehta sportive.
6. Te çdo i testuar, para matjes, janë përcaktuar dhe shënuar në mënyrë të saktë nivelet dhe pikat antropometrike të cilat kanë qenë në programin e matjeve.
7. Dimensionet e caktuara antropometrike çdo herë i ka matur i njëjti testues. Rezultatet e matjes janë lexuar gjatë kohës deri sa i testuari është matur, ndërsa personi i cili ka shkruar rezultatet, për t'i kontrolluar i ka përsëritur rezultatet me zë të qartë.
8. Matjet e segmenteve çift të trupit janë ekzekutuar në anën e majtë të trupit.
9. Matjet antropometrike janë përsëritur nga tri herë.

3.4. MJETET MATËSE ANTROPOMETRIKE

Për aplikimin e këtij programi të matjeve janë shfrytëzuar këto mjete antropometrike:

1. Peshorja (transportabile) e cila mundëson matjen me saktësi prej 0,5 kg. Peshorja kontrollohet çdo ditë para përdorimit dhe pas çdo dhjetë matjeve.

Foto 1

2. Antropometrën e Martinit (në të cilën janë të shënuar centimetrat dhe milimetrat).

Foto 2

3. Shiriti matës prej materiali të plastikës me gjatësi prej 1.50 cm (në të cilën janë të shënuara centimetrat dhe milimetrat).

Foto 3

4. Antropometri (bëhet matja e gjatësisë trupore në të cilën janë të shënuara centimetrat dhe milimetrat).

Foto 4

3.5. PËRSHKRIMI I INSTRUMENTEVE MATËSE ANTROPOMETRIKE

Masa trupore (MT)

Masa trupore është matur me peshoren analoge, e cila mundëson saktësinë në 0.1 kg. Peshorja është vendosur në pozitë horizontale në bazë të fortë. Subjektet matjen e kanë kryer të zbathur dhe me veshje të lehta sportive, duke qëndruar qetë mbi peshore.

Foto 5. Matja e peshës trupore (APESHA).

Lartësia trupore (ALART)

Matja e lartësisë është bërë me antropometër. Subjektet matjen e kanë kryer të zbathur dhe me veshje të lehta sportive, duke qëndruar mbi sipërfaqe të fortë. Individët kokën e kanë mbajtur duke iu përmbajtur horizontales së Frankfurtit (skaji i poshtëm i syrit dhe skaji i epërm i kanalit të jashtëm të veshit të jenë në pozitë horizontale). Qëndrimi i trupit ka qenë i relaksuar dhe i drejtë, ndërsa shputat të bashkuara. Matësi ka qëndruar në anën e djathtë të individit.

Foto 6. Matja e lartësisë trupore (ALART).

Gjatësia e këmbës (AGJKËM).

Është matur me antropometër. I testuari ka qëndruar sikurse në matjen e lartësisë së trupit. Matja është bërë nga dysHEMEJA, ku ka qëndruar i testuari deri në pikën e quajtur “gjembi i sipërm i përparmë i çapokut “ (spina iliac anterior superior) të anës së majtë, e cila i caktohet me gishtin e mesëm të dorës që mban pjesën horizontale të antropometrit, rezultati është lexuar me saktësi 0.01 cm.

Foto 7. Matja e gjatësisë së këmbës (AGJKËM).

Gjatësia e krahut (AGJKRA).

Është matur me shiritin matës, i testuari ka qëndruar në këmbë në pozitë të drejtë. Ngjashëm me pozitën e matjes së lartësisë trupore, me dorën dhe shuplakën e majtë të shtrirë lehtësisht e të larguar nga trupi, njëri skaj i shiritit matës vendoset në maje të gishtit të mesëm të dorës së majtë, kurse tjetri skaj aty ku është lexuar rezultati në zgjatim shpatullor (processus akromialis) të anës së njëjtë. Rezultati është lexuar me saktësi 0.1 cm.

Foto 8 Matja e gjatësisë së krahut (AGJKRA).

Gjatësia e shputës së këmbës (AGJSHK).

Është matur me antropometër të shkurtuar i testuari ka qëndruar ulur, te këmba e majtë e mbledhur që formon këndin e drejtë dhe me shputë të vendosur në dysheme. Matësi i vendos krahët e antropometrit në thembër dhe në gishtin më të gjatë (thonjtë duhen të jenë të prerë), rezultati është lexuar me saktësi prej 0.1 cm.

Foto 9 Matja e gjatësisë së shputës së këmbës (AGJSHK).

Gjerësia e shputës së këmbës (AGJESHK).

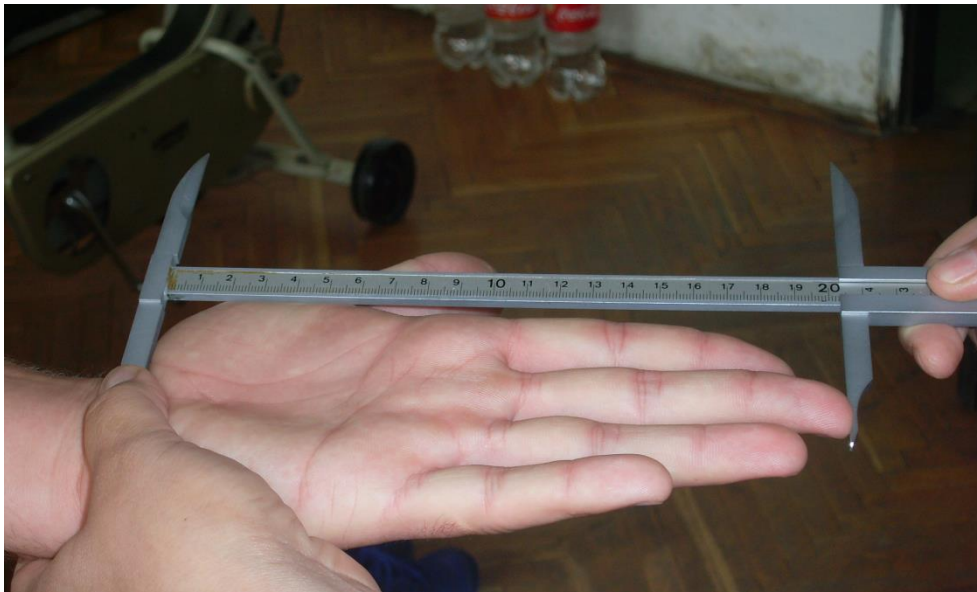
Është matur me antropometër, i testuari ka qëndruar në pozitë të drejtë me baraspeshim në të dy këmbët, me shputa të vendosura paralel dhe për një gjerësi të shputës të ndarë njëra nga tjetra. Matja është bërë nga lart (ana dorëzale) krahët e kompasit janë vendosur në pjesën metatarzale të shputës, aty ku është gjerësia më e madhe. Saktësia e matjes ka qenë 0.1 cm.

Foto 10. Matja e gjerësisë së shputës së këmbës (AGJESHK).

Gjatësia e shuplakës së dorës (AGJSHD)

Gjatësia e shuplakës së dorës matet me kompas rrëshqitës me krah më të gjatë, i testuari qëndron me krahun e majtë të shtrirë mbi gjurin e majtë. Dora e majtë duhet në bërryl të jetë në fleksion 90^0 (shkallë) dhe me gishtërinj të mbledhur dhe të shtrirë horizontalisht. Njëri krah i instrumentit vendoset në daktilin, ndërsa tjetri krah në interstilion (pika ndërmjet zgjatimit stiloid radial dhe ulnar), rezultati lexohet me saktësi 0.1 cm.

FOTO 11. Matja e gjatësisë së shuplakës së dorës (AGJSHD).

Gjerësia e shuplakës së dorës (AGJESHHD).

Gjerësia e shuplakës së dorës matet me kompas, i testuari qëndron me dorën e majtë në pozitë të njëjtë me pozitën gjatë matjes së diametrit të nyjëtimit të dorës, (me dorën e majtë mbështetur në bërryl në kënd të drejtë dhe me gishtërinj të drejtuar e të ofruar). Krahët e instrumentit matës vendosen lateralisht në ashtin e dytë dhe të pestë metakarpal (pika metakarpale radiale dhe ulnare), rezultati lexohet me saktësi 0.1 cm.

FOTO12. Matja e gjerësisë së shuplakës së dorës (AGJESHHD).

3.6. PËRSHKRIMI I INSTRUMENTEVE MATËSE BAZIKE DHE SPECIFIKE

Kërcim nga vendi në gjatësi (KVGJ)

Me këtë rast është vlerësuar forca eksplozive e gjymtyrëve të poshtme.

Përshkrimi i detyrës: Pozita fillestare, i testuari vendoset me të dy shputat në dysheme, me fytyrë nga drejtimi i kërcimit. Realizimi i detyrës: I testuari në përkulje të vogël në gjunjë duke e shfrytëzuar edhe hovin e krahëve realizon kërcim me të dy këmbët para. Detyra përsëritet tri herë ndërkaq shënohet rezultati më i mirë.

Vlerësimi: Shënohet rezultati i kërcimit më të gjatë nga vendi i shtytjes deri te gjurmët e pjesës së pasme të shputave në saktësi 1 cm. Udhëzime: Kërcimi përsëritet nëse i testuari kërcen në vend para kërcimit para, nëse kërcimi realizohet me një këmbë, pas rënies mbështetet prapa në duar etj.

Foto 13. Matja e kërcimit nga vendi në gjatësi (KVGJ).

Kërcim nga vendi në lartësi (KVL).

Mënyra e realizimit të testit.

Vendi: Është mobilizuar antropometri për muri.

Pozita fillestare: I testuari qëndron afër antropometrit brinjazi, me krahun e djathtë të ngritur lartë dhe duke i mbështetur gishtërinjtë e dorës në mur. Në këtë moment shënohet lartësia e prekjes së gishtave në mur.

Realizimi i detyrës: Subjektet janë shkëputur me të dy këmbët nga toka në lartësi duke prekur murin me dorën e djathtë në lartësinë maksimale, testi përsëritet tri herë. Rezultati shënohet me saktësi prej 1 cm.

Foto 14. Matja e kërcimit në lartësi (KVL).

Vrapim 20m. nga starti i lartë (V20MSL)

Me këtë test është vlerësuar aftësia e shpejtësisë së vrapimit.

Përshkrimi i detyrës:

Pozita fillestare: I testuari përgatitet për vrapim pranë vijës së startit, në pozitë të startit të lartë. Realizimi i detyrës: Pas komandës “gati” nga matësi dhe sinjali “nisu” i testuari me shpejtësi maksimale vrapon gjatësinë e shtegut 20 m. Vlerësimi: Matet koha nga dhënia e sinjalit deri në momentin kur i testuari kalon me trung vijën e paramenduar (caktuar). Koha matet në saktësi 0.01 sec. Udhëzimet e testit: Në rast të startit jo të rregullt vrapimi përsëritet, i testuari udhëzohet që pas arritjes në vijën e caktuar të vazhdojë vrapimin dhe për disa metra duke u ndalur në mënyrë graduale.

Fotot 15. Vrapim 20 metra nga starti i lartë (V20MSL)

Vrapim 2x20m. nga starti i lartë me top (V2x20MT)

Me këtë test matim aftësitë anaerobe në gjatësi 2x20 metra “vajtje-ardhje”, në raport me kohën.

Mjetet: topi i basketbollit, pipi për sinjalizim dhe kohëmatësi.

Përshkrimi i detyrës:

Detyra e subjektit është që ta kalojë shtegun duke dribluar topin “vajtje-ardhje”, me shpejtësi maksimale, por pa i thyer rregullat e driblimit dhe hapave. Startohet nga vija fundore deri te koni i vendosur në 20m dhe anasjelltas. Rezultati vlerësohet me saktësi 0.01 sekonda.

Vlerësimi. Udhëzimet e testit: Në rast të startit jo të rregullt, vrapimi përsëritet i testuari udhëzohet që pas arritjes në vijën e caktuar të vazhdojë vrapimin dhe për disa metra duke u ndalur në mënyrë graduale.

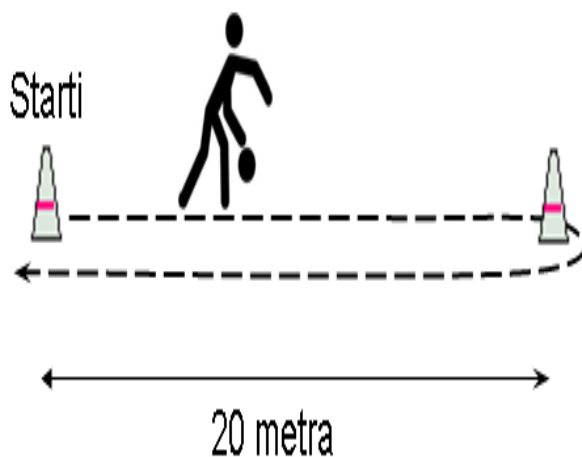

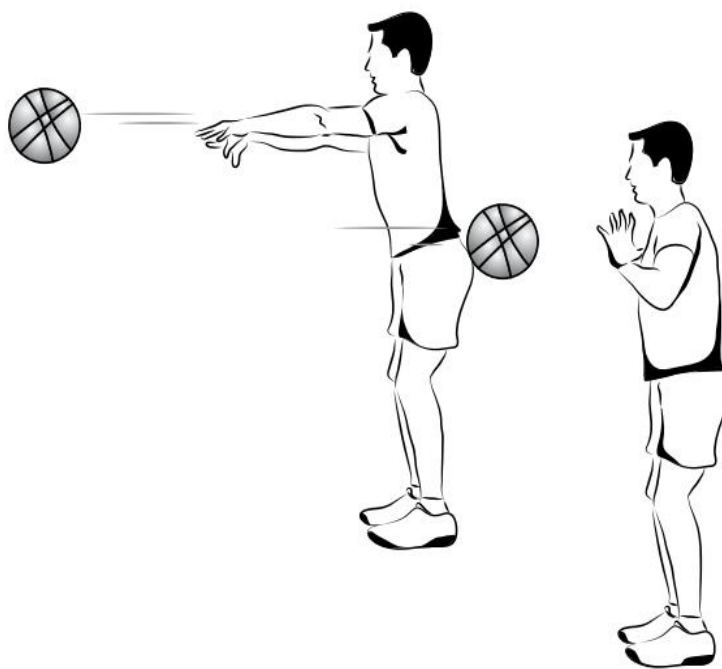
Foto 16. Vrapim 2x20m. nga starti i lartë me top (MV2x20MT)

Hedhja e topit të basketbollit në largësi (HTBAS).

Me këtë test është vlerësuar forca eksplozive e gjymtyrëve të sipërme.

Përshkrimi i detyrës:

Pozita fillestare: I testuari vendoset në qëndrim basketbollistik (paralel), me fytyrë nga drejtimi i hedhjes. Realizimi i detyrës: I testuari mban topin në duar para gjoksit, realizon hedhjen e topit para vetëm me lëvizjen e krahëve. I testuari detyrën e përsërit dy herë ndërkaq shënohet rezultati më i mirë. Vlerësimi: Shënohet vendi më i gjatë i hedhjes në saktësi 5cm. Udhëzimet e subjektit: Hedhja përsëritet në rast se i testuari nuk i përmbahet udhëzimeve të dhëna, ose në rastin e hedhjes së topit me një dorë, ose me vrull mbrapa kokës.

Fotot 17. Hedhja e topit të basketbollit në largësi (HTBAS)

Gjuajtjet në kosh me kërcim nga pesë pozicione (GJ5POZ).

Testi i precizitetit gjuajtje nga 5 pozita., Me këtë test është vlerësuar preciziteti nga gjuajtjet brenda perimetrit 6.75 një metër më afër kësaj distance 5.75.

Përshkrimi i detyrës: Pozita fillestare, gjuajtjet realizohen nga vendi me kërcim ku janë të vendosur pengesat dhe topat përmbi, kapja e topit me një takt dhe gjuajtje bëhet me kërcim, distanca mes pengesave ka qenë 4.20m nga njëra - tjetra, gjuajtja fillon nga ana e djathtë e fushës së basketbollit, duke vazhduar deri në përfundim, ku procedura është e njëjtë.

Foto 18. Gjuajtjet në kosh me kërcim nga distanca 5.75m nga 5 pozicione(GJ5POZ).

Gjuajtjet e lira me dorën e djathtë (GJLDD).

Me këtë test matim precizitetin e gjuajtjeve për një pikë me dorën e djathtë.

Mjetet: Topi i basketbollit, një ndihmës, hapësira e gjuajtjeve të lira.

Detyrat: subjekti i cili ekzekuton gjuajtjet duhet të qëndrojë në vijën e gjuajtjeve të lira. I testuari merr topin nga ndihmësi dhe fillon gjuajtjet e njëpasnjëshme. Basketbollisti kryen kështu gjashtë gjuajtje. Gjuajtjet duhet të ekzekutohen sipas rregullës së gjuajtjeve të lira në lojën e basketbollit .

Kohëzgjatja e ekzekutimit të ushtrimit nuk është e kufizuar.

Vlerësimi: Numërohen shënimet e sakta nga pozita e cekur dhe rezultati i arritur shënohet në fletëtestimin përkatës.

Foto 19. Gjuajtjet e lira me dorën e djathtë(GJLDD).

Gjuajtjet e lira me dorën e majtë(GJLDM).

Me këtë test matim precizitetin e gjuajtjeve për një pikë me dorën e majtë.

Mjetet: Topi i basketbollit, një ndihmës, hapësira e gjuajtjeve të lira.

Detyrat: subjekti i cili ekzekuton gjuajtjet duhet të qëndrojë në vijën e gjuajtjeve të lira. I testuari merr topin nga ndihmësi dhe fillon gjuajtjet e njëpasnjëshme. Basketbollisti kryen kështu gjashtë gjuajtje. Gjuajtjet duhet të realizohen sipas rregullës së gjuajtjeve të lira në lojën e basketbollit.

Kohëzgjatja e ekzekutimit të ushtrimit nuk është e kufizuar.

Vlerësimi: Numërohen shënimet e sakta nga pozita e cekur dhe rezultati i arritur shënohet në fletëtestimin përkatës.

Foto 20. Gjuajtjet e lira me dorën e majtë(GJLDM).

4. ANALIZA DHE INTERPRETIMI I REZULTATEVE.

Në bazë të qëllimit dhe hipotezave të parashtruara, janë aplikuar metodat e përpunimit të rezultateve të cilat mundësojnë sigurimin e informatave të mjaftueshme për realizimin e qëllimit.

Për të dy grupet e sistemit të ndryshoreve do të llogariten parametrat themelorë statistikorë dhe të shpërndarjes për secilën ndryshore, si dhe masat e asimetrisë dhe të shpërndarjes normale.

Për të realizuar interpretimin e rezultateve, i kemi përpunuar me programin SPSS, versioni 21, për windows.

Rezultatet e arritura janë interpretuar nëpërmjet këtyre metodave statistikore në hapësirën antropometrike dhe lëvizore janë llogaritur parametrat themelorë statistikorë:

1. Mesatarja aritmetikore.
  2. Devijimi standard.
  3. Rezultati max-min.
  4. Masat e asimetrisë skew dhe kurt.
- Korrelacionet ndërmjet ndryshoreve antropometrike dhe lëvizore bazike e specifike
  - Kroskorrelacionet ndërmjet ndryshoreve antropometrike dhe lëvizore bazike e specifike
  - Analiza e T-testi – qëllimi i kësaj analize ka të bëjë me vërtetimin e dallimit ndërmjet dy grupeve: vajzave dhe djemve në disa parametra antropometrikë, lëvizorë bazikë e specifikë.

5. REZULTATET DHE DISKUTIMET

5.1 TREGUESIT THEMELORË STATISTIKORË NË HAPSIRËN ANTROPOMETRIKE DHE LËVIZORE PËR TË DY GRUPET

5.1.1 Rezultatet e parametrave themelorë statistikore të ndryshoreve antropometrike, te djemtë.

Në tabelën nr. 1. janë dhënë rezultatet themelore statistikore për nxënësit e moshës 14-15 vjeç, 30 nxënës të gjinisë femërore dhe 30 nxënës të gjinisë mashkullore, të gjithë nxënës të rregullt të SHMP “Abdyl Ramaj” në Shirokë të Suharekës. Në tabelë janë dhënë elementet themelore statistikore siç janë: numri i individëve (N), rezultati minimal (min), rezultati maksimal (max), mesatarja aritmetikore (mean), devijimi standard (std. dev), dhe masat e asimetrisë (skew dhe kurt). Duke u bazuar nga rezultatet e hapësirës antropometrike të dhëna nga tabela 1, mund të vërejmë se ndryshoret (APESHA, ALARTË, AGJAKRA, AGJKËM, AGJSHDO, AGJESHDO, AGJSHKË dhe AGJESHK) të gjitha këto ndryshore të cekura më lartë kanë rezultuar në suaza të normales me vlerat e mesatares aritmetikore, të rezultateve minimale dhe maksimale të reflektuara nga devijimi standard, për arsye, se kemi të bëjmë me një grup të seleksionuar dhe homogjen të së njëjtës grup moshë. Rezultatet e asimetrisë kanë treguar shtrirje normale në të gjitha ndryshoret antropometrike dhe vërtetojnë homogjenitetin e grupit.

Tabela 1. Parametrat themelorë statistikore të ndryshoreve antropometrike te djemtë.

Ndryshoret	N	Min	Max	Mean	Std. Dev.	Skew	Kurt
APESHA	30	43,00	98,00	63,50	13,79	,513	-,203
ALARTË	30	159,00	182,00	172,18	5,87	-,350	-,227
AGJKRA	30	70,00	82,00	76,22	3,01	-,146	-,168
AGJAKËM	30	87,00	106,00	98,80	4,46	-,124	,833
AGJSHDO	30	14,50	19,50	17,96	1,11	-,796	2,000
AGJESHDO	30	6,80	8,60	7,71	,45	,243	-,243
AGJSHKË	30	23,50	28,00	26,25	1,08	-,307	,413
AGJESHK	30	8,00	11,00	9,33	,73	-,012	-,193

5.1.2. Rezultatet e parametrave themelorë statistikore të ndryshoreve, lëvizore bazike e specifike te djemtë.

Në hapësirën lëvizore për këtë hulumtim janë aplikuar gjithashtu tetë ndryshore të lëvizores bazike dhe asaj specifike, (MKVGJAT, MKVLART, MV20M, MV2X20MT, MHTBAS, MGJ5P, MGJLDD, dhe MGJLDM. Në hapësirën e lëvizores bazike dhe asaj specifike është paraqitur tabela 2 me të dhënat: numri i individëve (N), rezultati minimal (min), rezultati maksimal (max), mesatarja aritmetikore (mean) , devijimi standard (std. dev), dhe masat e asimetrisë (skew dhe kurt). Rezultatet e fituara nga tabela e dytë, mund të vërejmë disa vlera më të theksuara te mesatarja aritmetikore në mes të rezultateve minimale dhe maksimale të reflektuara nga devijimi standard, janë paraqitur te testi i kërcimit së gjati (MKVGJAT) me vlerë 22,01, ku mund t'i vlerësojmë, se ka dallime ndërmjet nxënësve në forcën eksplozive, ndërsa nxënësit gjithashtu kanë treguar rezultate jo të mira te testi i hedhjes së topit te basketbollit (MHTBAS) me vlerat të larta të asimetrisë kurtosis prej 7,564 të cilat tregojnë shtrirje simetrike të rezultateve të këtij testi ndërmjet nxënësve.

Tabela 2. Parametrat themelorë statistikore të ndryshoreve lëvizore bazike e specifike te djemtë.

Ndryshoret	N	Min	Max	Mean	Std. Dev.	Skew	Kurt
MKVGJAT	30	120,00	210,00	168,60	22,01	-,336	,005
MKVLART	30	28,00	47,00	35,83	5,99	,723	-,712
MV20M	30	3,49	4,22	3,88	0,20	,172	-1,083
MV2x20MT	30	9,34	12,90	10,33	0,71	1,681	4,727
MHTBAS	30	5,10	12,20	10,16	1,29	-1,796	7,564
MGJ5P	30	0,00	3,00	,90	0,84	,566	-,386
MGJLDD	30	0,00	4,00	1,63	1,12	,029	-,823
MGJLDM	30	0,00	3,00	,67	0,92	1,308	,897

5.1.3. Rezultatet e parametrave themelorë statistikore të ndryshoreve antropometrike te vajzat.

Në tabelën 3, janë paraqitur të dhënat e parametrave themelorë statistikore të nxënësve të gjinisë femërore. Në këtë tabelë mund të vërejmë se të gjitha këto ndryshore të paraqitura kanë rezultuar në suaza të normales me vlerat e mesatares aritmetikore, të rezultateve minimale dhe maksimale të reflektuara nga devijimi standard siç janë (APESHA, ALARTË, AGJAKRA, AGJKËM, AGJSHDO, AGJESHDO, AGJSHKË dhe AGJESHK). Për të vërtetuar se kemi të bëjmë me një grup të moshës së njëjtë, kanë dhënë edhe rezultatet e asimetrisë të cilat kanë treguar shtrirje normale në të gjitha ndryshoret antropometrike dhe vërtetojnë homogjenitetin e grupit në hapësirën antropometrike

Tabela 3. Parametrat themelorë statistikore të ndryshoreve antropometrike te vajzat.

Ndryshoret	N	Min	Max	Mean	Std. Dev.	Skew	Kurt
APESHA	30	38,00	74,00	52,46	8,05	,552	,340
ALARTË	30	151,00	178,00	160,85	6,50	,444	-,031
AGJKRA	30	64,00	77,00	69,82	3,78	,469	-,573
AGJAKËM	30	85,00	100,00	93,28	3,86	-,223	-,747
AGJSHDO	30	15,00	18,50	16,74	0,84	,499	,161
AGJESHDO	30	6,20	8,50	7,60	0,70	-,723	-,503
AGJSHKË	30	20,50	26,00	23,72	1,17	-,406	1,213
AGJESHK	30	7,40	10,20	9,09	0,67	-,526	-,041

5.1.4. Rezultatet e parametrave themelorë statistikore të ndryshoreve, lëvizore bazike e specifike te vajzat.

Gjithashtu në hapësirën lëvizore te gjinia femërore për këtë hulumtim, janë aplikuar tetë ndryshore të lëvizores bazike dhe asaj specifike, (MKVGJAT, MKVLART, MV20M, MDR2X20, MHTBAS, MGJ5P, MGJLDD, dhe MGJLDM. Duke analizuar tabelën 4, mund të vërejmë se nga rezultatet e fituara mesatarja aritmetikore në mes të rezultateve minimale dhe maksimale të reflektuara nga devijimi standard, sikurse te djemtë edhe te vajzat, testi i kërcimit së gjati (MKVGJAT) me vlerë 21.52 është paraqitur se ka dallime ndërmjet nxënësve në testin e forcës eksplozive. Ndërsa në realizimin e testeve të tjera lëvizore kanë treguar rezultate me vlera të njëjta në të dyja masat e asimetrisë skewness dhe kurtosis që mund të themi se përafërsisht grupi i nxënësve ka qenë i njëjtë dhe homogjen në realizimin e këtyre testeve lëvizore.

Tab 4. Parametrat themelorë statistikore të ndryshoreve lëvizore bazike e specifike te vajzat.

Ndryshoret	N	Min	Max	Mean	Std. Dev.	Skew	Kurt
MKVGJAT	30	96,00	176,00	135,23	21,53	,241	-,612
MKVLART	30	19,00	40,00	28,98	5,18	,348	-,426
MV20M	30	3,86	5,25	4,56	0,34	-,137	-,609
MV2x20M	30	9,55	15,60	12,49	1,58	,005	-,748
MHTBAS	30	5,20	8,50	6,73	0,80	,305	-,516
MGJ5P	30	0,00	2,00	0,73	0,78	,524	-1,153
MGJLDD	30	0,00	4,00	1,06	0,98	1,036	1,450
MGJLDM	30	0,00	3,00	0,63	0,80	1,211	1,085

5.2. NDËRLIDHJET E NDRYSHOREVE NË HAPËSIRËN MANIFESTE

5.2.1 Koeficientet e lidhshmërive të ndryshoreve, antropometrike te grupi i djemve.

Koeficientet e lidhshmërive ndërmjet të ndryshoreve në hapësirën antropometrike për të dy grupet: djemtë dhe vajzat. Do të pasqyrohen nëpërmjet analizës së lidhjeve (korrelacionit). Koeficientet me vlera të larta statistikore janë në vlerë prej ($p < 0.01$) janë shënuar me dy shenja të yllit lartë dhe numrit. Me kriter më të lehtë të vlerës së lidhjes statistikore ($p < 0.05$) koeficientet janë shënuara me një shenjë të yllit lartë dhe numrit.

Tabela 5. Amëza e lidhshmërive të ndryshoreve antropometrike te grupi i djemve.

Ndryshoret	APESHA	ALART Ë	AGJKR A	AGJAKË M	AGJSHD O	AGJESH O	AGJSHK Ë	AGJESH K
APESHA	1							
ALARTË	,447*	1						
AGJKRA	,359	,731**	1					
AGJAKËM	,085	,675**	,492**	1				
AGJSHDO	,381*	,471**	,545**	,424*	1			
AGJESH O	,441*	,325	,574**	,173	,433*	1		
AGJSHKË	,661**	,589**	,577**	,360	,704**	,567**	1	
AGJESHK	,591**	,439*	,212	,245	,375*	,361*	,426*	1

Duke analizuar rezultatet në tabelën 5, ku janë paraqitur vlerat e koeficienteve të lidhjeve ndërmjet ndryshoreve antropometrike te grupi i djemve. Në amëzën e lidhshmërive ndërmjet ndryshoreve antropometrike janë paraqitur shumë vlera të rëndësishme të korrelacioneve ndërmjet tyre, të cilat kanë vlerë të lidhshmërisë deri në .704**. Ndërsa duke analizuar ndryshoret veç e veç ato tregojnë se lidhshmëria është më e lartë ndërmjet ndryshores së lartësisë së trupit me të gjitha ndryshoret e tjera në vlerë prej: .447* deri në 731**. Edhe ndryshoret e tjera paraqesin një lidhshmëri të fortë në mes veti, vlerat e tyre tregojnë koeficiente të larta në nivelin 0.01.

5.2.2. Koeficientet e lidhshmërive të ndryshoreve, lëvizore bazike e specifike te grupi i djemve.

Në tabelën 6 janë paraqitur të dhënat e lidhshmërisë ndërmjet ndryshoreve në hapësirën lëvizore, testeve bazike dhe atyre specifike. Duke analizuar rezultatet e dhëna në tabelë mund të themi se ndryshoret ndërmjet veti nuk kanë dhënë rezultatet të qarta të lidhshmërive në nivel $p < 0.1$. Ndërsa vlera më të theksuara të lidhshmërive për ndryshoret në hapësirën lëvizore kanë dhënë MKVGJAT, me ndryshoret MKVLART dhe MV2X20M në vlerë prej .363* deri -.403* , vlera të tjera që mund të thuhet se kanë pasur një lidhshmëri më të lartë është testi i vrapimit të shpejtësisë MV2X20M ka treguar lidhshmëri me testin e MV20M në vlerë prej .464* dhe MKVGJAT -.403*, dhe testi MGJ5P me MHTBAS në vlerë prej .403*. Vlerat e tjera janë më pak të rëndësishme sa i përket lidhshmërisë së ndryshoreve ndërmjet veti në nivel mesatar ose të ulët të lidhshmërisë.

Tabela 6. Amëza e lidhshmërive të ndryshoreve lëvizore bazike e specifike te grupi i djemve.

Ndryshoret	MKVGJA T	MKVLAR T	MV20 M	MV2x20 M	MHTBA S	MKGJ D	MGJLD D	MGJLD M
MKVGJAT	1							
MKVLAR T	,363*	1						
MV20M	-,154	-,222	1					
MV2x20M	-,403*	-,243	,464**	1				
MHTBAS	,164	-,044	-,261	-,281	1			
MGJ5P	,092	-,037	-,125	-,139	,403*	1		
MGJLDD	-,006	,138	-,056	-,347	,136	,249	1	
MGJLDM	-,117	,027	,023	-,134	,032	-,354	-,022	1

5.2.3 Koeficientet e lidhshmërive të ndryshoreve antropometrike te grupi i vajzave.

Në tabelën 7, janë paraqitur koeficientet e lidhshmërive ndërmjet ndryshoreve antropometrike te grupi i vajzave. Duke analizuar rezultatet në tabelën 7, ku janë paraqitur vlerat e koeficienteve të lidhjeve ndërmjet ndryshoreve antropometrike te grupi i vajzave, mund të vërejmë se rezultatet në amzën e lidhshmërive ndërmjet ndryshoreve antropometrike, janë paraqitur shumë vlera të rëndësishme të lidhshmërive ndërmjet tyre me përjashtim të ndryshores AGJESHDO, e cila ka treguar lidhje të ulëta në raport me ndryshoret tjera. Ndërsa duke analizuar ndryshoret e tjera veç e veç ato tregojnë se lidhshmëria është shumë e lartë, duke filluar nga ndryshorja e lartësisë së trupit me ndryshoret ALARTË, AGJKRA, AGJSHKË në vlerë prej : .520** deri në 605**. Ndryshorja e cila ka treguar lidhshmëri me vlera shumë të larta pothuajse më të gjitha ndryshoret tjera është AGJSHKË me vlerë prej .331 e deri .728**.

Tabela 7. Amëza e lidhshmërive të ndryshoreve antropometrike te grupi i vajzave.

Ndryshoret	APESH A	ALART Ë	AGJKR A	AGJAKË M	AGJSHD O	AGJESH O	AGJSHK Ë	AGJESH K
APESHA	1							
ALARTË	,605**	1						
AGJKRA	,520**	,809**	1					
AGJAKË M	,240	,561**	,528**	1				
AGJSHDO	,308	,493**	,689**	,410*	1			
AGJESH O	,244	-,082	,032	,114	,114	1		
AGJSHKË	,604**	,617**	,728**	,462*	,692**	,331	1	
AGJESHK	,339	,217	,239	,342	,274	,702**	,514**	1

5.2.4. Koeficientet e lidhshmërive të ndryshoreve, lëvizore bazike e specifike te grupi i vajzave.

Në tabelën 8 janë paraqitur të dhënat e lidhshmërisë ndërmjet ndryshoreve në hapësirën lëvizore, testeve bazike dhe atyre specifike te grupi i vajzave. Duke analizuar rezultatet e dhëna në tabelë mund të themi se ndryshoret ndërmjet veti nuk kanë dhënë rezultate të larta të lidhshmërive në nivel $p < 0.1$. sikurse edhe tek rezultatet e ekipit të djemve. Vlera më të theksuara të lidhshmërive për ndryshoret në hapësirën lëvizore kanë dhënë MKVGJAT , me ndryshoret MKVLART dhe MV2X20M në vlerë prej .494* deri - .475* , vlera të tjera që mund të thuhet se kanë pasur një lidhshmëri më të lartë është testi i vrapimit të shpejtësisë MV2X20M ka treguar lidhshmëri me testin e MV20M në vlerë prej .454*. Ndryshoret tjera kanë treguar lidhshmëri të dobët të ndryshoreve ndërmjet veti, pra një nivel të ulët të lidhshmërisë.

Tabela 8. Amëza e lidhshmërive të ndryshoreve lëvizore bazike e specifike te grupi i vajzave.

Ndryshoret	MKVGJAT	MKVLART	MV20M	MV2x20M	MHTBAS	MKGJD	MGJLDD	MGJLDM
MKVGJAT	1							
MKVLART	,494**	1						
MV20M	-,297	-,042	1					
MV2x20M	-,475**	-,064	,454*	1				
MHTBAS	,352	-,042	,011	-,237	1			
MGJ5P	,169	-,149	,220	,182	,340	1		
MGJLDD	,120	-,166	-,196	-,041	,185	,069	1	
MGJLDM	,166	-,014	-,149	-,274	,110	-,051	,510**	1

5.3 NDËRLIDHJET (KROSKORRELACIONET) NË MES TË NDRYSHOREVE ANTROPOMETRIKE MANIFESTE

5.3.1. Ndërlidhjet ndërmjet ndryshoreve antropometrike dhe lëvizore në hapësirën manifeste të djemve

Në tabelën nr. 9. është dhënë amëza e ndërlidhjeve (kroskorrelacioneve) ndërmjet ndryshoreve nga hapësira antropometrike me ndryshoret e hapësirës lëvizore bazike dhe lëvizore specifike të ekipit të djemve. Në tabelë janë paraqitur vlerat e ndryshoreve ndërmjet hapësirës antropometrike e cila i ka tetë ndryshore me hapësirën lëvizore e cila përbëhet gjithashtu prej tetë ndryshoreve. Duke analizuar amzën e ndërlidhjeve ndërmjet dy hapësirave për secilën ndryshore veç e veç, vlerat e fituara janë të një niveli të ulët të probabilitetit, të cilat dallohen në grupime të veçantë në nivel të ndryshoreve të ndërlidhjes dhe në disa raste janë të mira e në disa jo, nga hapësira antropometrike APESHA ka treguar lidhshmëri me MGJ5P në vlerë .405*, AGJSHDO ka treguar ndërlidhje me MGJ5P dhe MGJLDM në vlerë prej .468* deri në -.499* , si dhe vlen të theksohet një lidhje ndërmjet AGJSHKË me MGJ5P në vlerë prej .576**. Ndërsa nga ndryshoret e hapësirës lëvizore ndërlidhje më të larta me ndryshoret e hapësirës antropometrike ka testi i MGJ5P, i cili tregon lidhje me ndryshoret e hapësirës antropometrike APESHA, AGJKRA, AGJSHDO, dhe AGJSHKË në vlerë prej .362* deri në 576**. Kurse testet tjera ndërmjet veti nuk kanë treguar lidhshmëri të cilat kanë vlera të larta të lidhshmërisë.

Tabela 9 Amëza e kroskorrelacioneve ndërmjet hapësirës antropometrike dhe lëvizore të djemve

Ndryshore t	APESHA	ALARTË	AGJKRA	AGJAKËM	AGJSHDO	AGJSHDO	AGJSHKË	AGJSHK
MKVGJAT	-,013	,337	,284	,314	,205	,115	,175	-,188
MKVLART	-,217	,061	-,131	,071	-,206	-,423*	-,150	-,197
MV20M	-,014	,014	,165	,233	,265	,159	,302	-,061
MV2x20M	,120	-,047	,094	,049	,270	,160	,188	,045
MHTBAS	,357	,321	,179	,263	,313	,269	,371*	,282
MGJ5P	,405*	,289	,362*	,027	,468**	,274	,576**	,250
MGJLDD	,177	,076	,070	-,093	-,181	,014	,106	-,139
MGJLDM	-,314	-,135	-,128	,031	-,499**	-,133	-,346	-,263

5.3.2. Ndërlidhjet ndërmjet ndryshoreve antropometrike dhe lëvizore në hapësirën manifeste të vajzave

Në tabelën 10 është paraqitur amëza e ndërlidhjeve (kroskorrelacioneve) ndërmjet ndryshoreve nga hapësira antropometrike me ndryshoret e hapësirës lëvizore bazike dhe lëvizore specifike të ekipit të vajzave.

Në amzën e ndërlidhjeve të paraqitur në tabelë ndërmjet dy hapësirave për secilën ndryshore veç e veç, vlerat e fituara janë të një niveli të ulët të probabilitetit sikurse tek rezultatet e djemve, por të cilat dallohen në grupime të veçanta në nivel individual të ndryshoreve dhe në disa raste janë të mira e në disa jo, nga hapësira antropometrike po fillojmë nga APESHA e cila ka treguar lidhshmëri me MHTBAS në vlerë prej .530**, pastaj AGJESHDO ka treguar ndërlidhje me MKVGJAT dhe MV2x20M në vlerë prej .476** deri në -.418*. Ndërsa nga ndryshoret e hapësirës lëvizore ndërlidhje më të larta me ndryshoret e hapësirës antropometrike ka dhënë testi i MHTBAS i cili tregon lidhje me ndryshoret e hapësirës antropometrike APESHA, ALARTE, AGJKRA, AGJSHKË në vlerë prej .321* deri në .530**. Kurse testet tjera ndërmjet veti nuk kanë treguar lidhshmëri të cilat kanë vlera të larta të lidhshmërisë.

Tabela 10 Amëza e kroskorrelacioneve ndërmjet hapësirës antropometrike dhe lëvizore të vajzave

Ndryshoret	APESH A	ALART Ë	AGJKR A	AGJAKË M	AGJSHD O	AGJESH O	AGJSHK Ë	AGJESH K
MKVGJAT	,006	-,092	,029	,253	,051	,476**	,213	,332
MKVLAR T	-,110	-,246	-,010	,022	-,101	,348	-,071	,269
MV20M	,039	-,209	-,145	-,148	-,148	,216	-,207	,190
MV2x20M	-,191	-,066	-,068	-,192	-,004	-,418*	-,303	-,179
MHTBAS	,530**	,368*	,321	,377*	,099	,140	,346	,271
MGJ5P	,072	,022	,209	,014	,220	-,011	,175	,032
MGJLDD	,002	-,001	,008	,031	-,137	-,268	-,148	-,171
MGJLDM	-,042	-,191	-,130	-,048	-,288	,002	-,052	-,060

5.4 DALLIMET NDËRMJET GRUPIT TË DJEMVE DHE VAJZAVE

5.4.1 T – Testi ndërmjet grupit të djemve dhe vajzave në hapësirën antropometrike

Për të vërtetuar dallimet ndërmjet dy grupeve të pavarura përdoret analiza e T-testit. Në këtë punim njëra nga hipotezat e parashtruara është që të vërtetohet dallimet në hapësirën antropometrike dhe lëvizore bazike dhe specifike ndërmjet dy grupeve të pavarura, siç janë grupi djemve dhe grupi i vajzave. Me anë të kësaj metode ne do t'i krahasojmë ndryshimet e mesatareve aritmetike në mes të dy grupeve. Në tabelën e mëposhtme janë paraqitur vlerat e ndryshimit në mes të dy mesatareve aritmetike, ndërmjet grupit të djemve dhe vajzave. Nga rezultatet e paraqitura në tabelën 11 mund të vërehet dallimet në hapësirën antropometrike për secilën ndryshore dhe rezultatet tregojnë se nga tetë ndryshore dallimet janë paraqitur në gjashtë prej tyre në nivel të sinjifikancës $p < 0.000$ ato janë: APESHA, ALARTË, AGJKRA, AGJAKËM dhe AGJSHKË, ndërsa AGJESHDO dhe AGJESHK nuk kanë treguar vlera të sinjifikancës dhe pothuajse i kanë të barabarta me grupin e djemve.

Tabela 11. T- Testi ndërmjet djemve dhe vajzave në hapësirën antropometrike

Ndryshoret	Gjinia	N	Mean	Std. Deviation	Sig.
APESHA	Djem	30	63,5000	13,79905	,000
	Vajza	30	52,4667	8,04720	
ALARTË	Djem	30	172,1833	5,86998	,000
	Vajza	30	160,8500	6,50484	
AGJKRA	Djem	30	76,2167	3,00770	,000
	Vajza	30	69,8167	3,78856	
AGJAKËM	Djem	30	98,8000	6,64960	,000
	Vajza	30	93,2833	3,86336	
AGJSHDO	Djem	30	17,9567	1,09566	,000
	Vajza	30	16,7433	,84636	
AGJESHDO	Djem	30	7,7100	,45132	,490
	Vajza	30	7,6033	,70880	
AGJSHKË	Djem	30	26,2500	1,08079	,000
	Vajza	30	23,7233	1,17845	
AGJESHK	Djem	30	9,3333	,73406	,180
	Vajza	30	9,0867	,67402	

5.4.2 T – Testi ndërmjet grupit të djemve dhe vajzave në hapësirën lëvizore

Dallimet në mes djemve dhe vajzave në ndryshoret lëvizore bazike dhe specifike janë paraqitur në tabelën 12. Rezultatet tregojnë se janë fituar dallime të rëndësishme statistikore gjithashtu në gjashtë ndryshore, sikurse tek hapësira antropometrike edhe në hapësirën lëvizore rezultatet janë në favor të djemve. Dallimet të rëndësishme statistikore në mes të djemve dhe vajzave janë paraqitur në këto ndryshore; MKVGJAT, MKVLART, MV20M dhe MHTBAS të cilat kanë treguar vlera sinjifikante në vlerën $p= 0.000$, ndërsa MGJLDD në nivel $p= 0.042$. Ndërsa dy testet e lëvizjeve specifike MGJ5P dhe MGJLDM nuk kanë treguar vlera të sinjifikancës ku mund të themi se grupi i vajzave në realizimin e këtyre dy testeve kanë qenë të barabarta me grupin e djemve.

Tabela 12. T- Testi ndërmjet djemve dhe vajzave në hapësirën lëvizore bazike dhe specifike

Ndryshoret	Gjinia	N	Mean	Std. Deviation	Sig.
MKVGJAT	Djem	30	168,60	22,01	,000
	Vajza	30	135,23	21,52	
MKVLART	Djem	30	35,83	5,99	,000
	Vajza	30	28,98	5,18	
MV20M	Djem	30	3,87	0,20	,000
	Vajza	30	4,56	0,34	
MV2x20M	Djem	30	10,33	0,71	,000
	Vajza	30	12,49	1,58	
MHTBAS	Djem	30	10,16	1,29	,000
	Vajza	30	6,72	0,80	
MGJ5P	Djem	30	0,90	0,84	,432
	Vajza	30	0,73	0,78	
MGJLDD	Djem	30	1,63	1,12	,042
	Vajza	30	1,06	0,98	
MGJLDM	Djem	30	0,66	0,92	,882
	Vajza	30	0,63	0,80	

6. VËRTETIMI I HIPOTEZAVE

Për të vërtetuar qëllimin e këtij punimi ne i kemi analizuar këto hipoteza:

H1 – Në bazë të hipotezës së parë të parashtruar që do të paraqiten vlera specifike të ndryshoreve në hapësirën morfologjike dhe atyre lëvizore-bazike tek grupi i djemve dhe vajzave. Kjo hipotezë është vërtetuar në tërësi, sepse janë paraqitur rezultate specifike si në hapësirën antropometrike ashtu edhe në atë lëvizore - bazike dhe specifike për të dy grupet.

H2 – Po ashtu është vërtetuar pjesërisht hipoteza e dytë nga e cila pritej se do të paraqiten lidhje të rëndësishme ndërmjet ndryshoreve, dhe ndërmjet hapësirës antropometrike, lëvizore - bazike dhe specifike, për të dy grupet. Por rezultatet e lidhjeve të ndryshoreve mes veti kanë treguar rezultatet me të mira, ndërsa në kuadër të ndërlidhjeve ndërmjet dy hapësirave ndryshoreve kanë treguar rezultate jo të mira.

H3 – Ndërsa në hipotezën e tretë është pritur që të vërtetohet dallimi ndërmjet ndryshoreve antropometrike dhe ndryshoreve të lëvizjes bazike dhe specifike ndërmjet djemve dhe vajzave. Me anë të analizës së T-testit ne i kemi vërtetuar ndryshime në hapësirën antropometrike dhe lëvizore - bazike dhe specifike ndërmjet grupeve. Dallime të rëndësishme statistikore janë paraqitur në hapësirën antropometrike dhe në atë lëvizore me përjashtim të dy ndryshoreve antropometrike dhe dy ndryshoreve të lëvizjes specifike me çka është vërtetuar në pjesën më të madhe kjo hipotezë.

7. PËRFUNDIMI

KRAHASIMI I DISA KARAKTERISTIKAVE MORFOLOGJIKE DHE LËVIZORE BAZIKE E SPECIFIKE NDËRMJET DY GJINIVE TË MOSHËS 14-15 VJEÇ NË BASKETBOLL

Procesi stërvitor në basketboll ka shumë detyra të cilat zgjidhen me anë të përgatitjes së gjithmbarshme, përgatitjes teknike, psikologjike dhe teorike. Në këto fakte, bazohet edhe qëllimi i këtij hulumtimi i cili është i drejtuar në vlerësimin e disa karakteristikave morfologjike dhe lëvizore - bazike dhe specifike te nxënësit e moshës 14-15 vjeç.

Qëllim kryesor i këtij punimi ishte, që të vërtetojmë dallimet në mes të djemve dhe vajzave nxënësve të moshës 14-15 vjeçare në disa karakteristika antropometrike, aftësi lëvizore - bazike e specifike. Me qëllim të përcaktimit të këtyre ndryshimeve të karakteristikave morfologjike, aftësive lëvizore - bazike e specifike janë aplikuar tetë ndryshore antropometrike dhe tetë ndryshore lëvizore - bazike e specifike. Nëpërmjet analizës deskriptive ne kemi arritur të fitojmë rezultate specifike si në hapësirën antropometrike ashtu edhe në atë specifike. Po ashtu rezultatet janë analizuar edhe më vërtetimin e lidhshmërive me ç' rast janë paraqitur rezultate të rëndësishme vetëm në nivel individual të ndryshoreve me lidhje të vlefshme si në hapësirën antropometrike ashtu edhe në hapësirën lëvizore - bazike e specifike, ndërsa në nivel ndërmjet hapësirave nuk kanë pasur ndërlidhshmëri të larta në mes veti. Për të vërtetuar qëllimin kryesor të këtij punimi, nëpërmjet analizës së T-testit kemi arritur të paraqesim dallimet në mes të djemve dhe vajzave në ndryshoret e hapësirës antropometrike dhe lëvizore – specifike. Rezultatet tregojnë se janë fituar dallime të rëndësishme statistikore dhe se ekziston një dallim i

rëndësishëm statistikor në mes të djemve dhe vajzave në këto ndryshore lëvizore e specifike, me përjashtim të dy ndryshoreve në hapësirën antropometrike dhe lëvizore.

Rezultatet tregojnë se grupi i djemve ka rezultate më të mira në të gjitha ndryshoret lëvizore e specifike të aplikuara në këtë punim. Me këto rezultate mund të përfundojmë se procesi stërvitor ka një rol të rëndësishëm në ngritjen e aftësive lëvizore bazike e specifike të nxënësit e dy grupeve. Mendojmë se ky punim mund të jetë një tregues i rëndësishëm për përzgjedhjen e talenteve në lojën e basketbollit, po ashtu mund të jetë një pasqyrë reale e punës së profesorëve të edukimit fizik dhe sportit në shkollën ku janë bërë matjet.

8. SUMMARY

THE COMPARISON OF SOME MORPHOLOGICAL CHARACTERISTICS, BASIC AND SPECIFIC MOVEMENT BETWEEN TWO GENDERS AGES OF 14-15 IN BASKETBALL

The main purpose of this paper is to verify differences between males and females, students age 14 to 15, in some anthropometric characteristics , basic and specific motor skills. For the purpose of determining these differences, morphological characteristics, basic and specific motor skills are applied eight anthropometric variables and eight basic and specific motor skills. Through descriptive analyses we achieved specific outcomes in the anthropometric area, also in specific one. Furthermore outcomes are analyzed to verify interconnections, as a result of this analyses we came to important outcomes simply in the individual level of variables with constructive connections in the anthropometric area, also in basic and specific area, whilst in the level between areas there was not high-levelled interconnections . To justify the main purpose of this study, throughout the T- test we managed to present the differences between males and females for the variables in the anthropometric area and motor specific, the outcomes show that are gained important statistic differences. There exists an important statistic difference between males and females in the motor and specific variables, besides of two variables in the anthropometric and motor area. The outcomes show that male's group have better results in all specific and motor variables applied in this paper. Considering the outcomes, we can conclude that training process has a key role in the development of specific and basic motor skills for both groups, males and females. We think that this paper could be an important indicator to elect talented students in basketball, furthermore it could be a real state of the professors of physical education and sport work at schools where the measurements were done.

9. BIBLOGRAFIA

1. Salihu, H. (2016). “The development of morphological differences and motile, basic and specific skills among young basketball players”. Sport Science. International Scientific Journal.
2. Carter, J.E.L., Ackland, T.R., Kerr, D.A., & Stapff A.B. (2005). Somatotype and size of elite female basketball players. Journal of Sports Sciences, 23(10), 1057-1063.
3. Greene, J.J., McGuine, T.A., Levenson, G., & Best, T.M. (1998). Anthropometric and Performance Measures for High School Basketball Players. Journal of Athletic Training, 33 (3), 229-232.
4. LaMonte, M.J., McKinney, J.T., Quinn, S.M., et al. (1999). Comparison of Physical and Physiological Variables for Female College Basketball Players. Journal of Strength and Conditioning Research, 13(3), 264-270.
5. Bytyqi, H.(2014). “The effect of gender and physical activity on the fitness levels of 14 years old individuals ”Post-Graduate Level Training of Trainers Program in Physical Education and Sport 2014.
6. Bytyqi, H. (2014) “ Analiza komperative e ndryshoreve antropometrike dhe lëvizore te të rinjtë e shkollës së basketbollit 15-16 vjeçar. Prishtinë 2014.
7. Rushiti, H.(1999): Struktura faktoriale e dimensioneve morfologjike dhe relacioni i tyre me disa aftësi lëvizore tek të rinjtë e moshës 13-14 vjeç. Punim magjistrature U.P.F.K,T 1999.
8. Salihu, H. (2006), titulli i librit: “Basketboll” – tekst mësimor universitar, 2006 – Prishtinë.
9. Salihu, H. (2000), temë e magjistraturës “ Relacionet e disa karakteristikave morfologjike dhe aftësive lëvizore të përgjithshme dhe specifike te basketbollistët e rinj “.2000.

10. Salihu, H. (2009). "Odredba nekih posebnih karakteristika bazičnih i situacionih testova u motoričkom prostoru kod mladih košarkaša". Univerzitet u Tuzli II drugi Medjunarodni Simpozijum "Sport i Zdravlje" Tuzla (03-06).7.2009. B i H.
11. Bale, P. (1986). A review of the physique and performance qualities characteristic of games players in specific positions on the field play. *The Journal of Sports Medicine and Physical Fitness*, 26(2), 109-122.
12. Salihu, H. (2012). "The impact of the teaching process on students considering some movement variables" *Acta Kinesiologica. Međunarodni Znanstveni Časopis iz Područja Kineziologije. International Scientific Journal of Kinesiology* Vol.6. Issue 2. (str.63-66). December 2012. Split.
13. Salihu, H. (2009). "The influence of some morphological, motile, basic and situated features, and connection among them concerning young basketball players". Federation of the Republic of Macedonia sport pedagogues us. 13-symposium for the sport to Physical Education in us young people. 22-24 October 2009. Ohrid, R. of Macedonia.
14. Salihu, H. (2011). "Vježbe Oblikovanja u predškolskom uzrastu" Medjunarodna Naucno strucna Konferencija. Federation of the sports Pedagogues of the Republic of Macedonia. 27-28 Maj, 2011. VELES. R. Makedonija.
15. Nixha, M.(1985). Në disert. e doc. me temën "Analiza e karakteristikave trupore dhe aftësive lëvizore të basketbollistëve të niveleve të ndryshme garuese, dhe analiza komperative me hendbollistë dhe volejbollistë".
16. Markola, L :Disa dukuri të parametrave fizik të femrave nëpërmjet testit " EUROFIT", *Studime sportive* , nr.1 Tiranë 1996.
17. Nixha, M.: *Basketboll-Bazat & Loja ekipore* , UP FKF , Prishtinë

10.PARAQITJA GRAFIKE E REZULTATEVE ANTROPOMETRIKE DHE LËVIZORE

